

Uprostred krízy nech ťa pohýna viera, nie strach

Peter Kwasniewski

28. júla 2021 ✝ Cirkev

Ježiš kráčajúci po vodách so sv. Petrom. Obraz od Gustava Briona (1824–1877) Zdroj:

wikimedia commons

V katolíckej Cirkvi sa situácia zhoršuje a sme svedkami zintenzívnenia duchovného boja. Bitky majú svoje obete a medzi nimi sú aj katolíci, ktorí stratili vieru alebo sú v pokušení opustiť Cirkev kvôli morálnemu rozkladu, neviere a zbabelosti jej predstaviteľov, ako aj zdanlivej absencii akéhokoľvek koherentného riešenia uprostred zažívanej anarchie.

Spoločným menovateľom takýchto strokotancov je to, že svoju pozornosť primárne alebo dokonca výlučne, zameriavajú na *Cirkev ako ľudskú inštitúciu*. Týmto krokom však idú na celú vec odzadu.

Cirkev nebola prvá v čase, ani nie je prvá v našom živote. Prvý bol Kristus: *On* vyhľadal apoštolov, *On* povolal učeníkov, *On* nás vykúpil, *On* nás aj teraz zachráni a zmyslom celého nášho života je poznať *Ho*. Samozrejme, že *On* je hlavou Cirkvi a my sme jej údmi; Cirkev je to „miesto“, kde sa s Ním stretávame. Ale nie je ani prvé, ani posledné.

Cirkev (či teológiu, liturgiu alebo čokoľvek iné) nemožno spoznať a pochopiť bez tohto základného vzťahu s Kristom – byť synom Otca v Ňom a skrze Neho. *On* je Skala pod skalou (Peter/pápež) a *On* je jediná Skala, ktorá sa nikdy nehýbe a je večne stabilná.

Všetci poznáme príbeh, v ktorom Ježiš spí v člne zmietanom búrkou. Niektorým ľuďom sa dnes zdá, že sa zo spánku nikdy neprebudí. Ani to nie je pravda. Skôr sme príliš zaneprázdnení, vysilení panikárením, takže nevidíme Krista, ktorý je už hore a čaká, *aby sa nám mohol pozrieť do očí*, keby sme sa len na chvíľu zastavili, prekonali svoj strach z ticha, strach byť s Ním osamote a spočinuli v Ňom.

On je živý a aktívny, okrem iného v Eucharistii. Modlitba pred Eucharistiou a život z nej vytvorili veľkých svätcov – v každom storočí, v každom regióne a v každej mysliteľnej situácii. Kto napraví Božiu Cirkev? Iba *svätci*. Ako sa muži a ženy stanú svätými? Modlitbou a dôverou, nie mlátením okolo seba a ventilovaním rozhorčenia a útokmi.

Našou modernou nerestou *par excellence* je – aktivizmus. Všetci sme zarytí aktivisti, ktorí si myslia, že záleží na „mojom boji za katolicizmus“. To je rovnako smutné, ako aj smiešne. Sú to *spravodliví ľudia*, nech je ich akokoľvek málo, ktorí držia tento svet pohromade, ako povedal Boh Abrahámovi. Keď sa Panna Mária zjavuje, nehovorí „Rozprávaj viac“ alebo „Nalož im na Twitteri!“, ale „Modli sa a čiň pokánie

“
Svätý Augustín a svätý Anselm, dva najväčšie intelektuály a dvaja najväčší svätci v našej tradícii, sa pevne držali Izaiášovho výroku (Iz 7,9): „*Ak neuveríte, neobstojíte* (podľa angl. prekladu: „*Ak neuveríte, nepochopíte*.“ Môže to znieť strašne antiintelektuálne, ale nejde o pravdu obmedzenú na nadprirodzenú oblasť; pravdivosť tejto pravdy sa znovu a znovu ukazuje aj v medziludských vzťahoch. Nezačíname tým, že rozumieme, rozumieť budeme až na konci – ak sme boli verní, ak sme verili, a ak sme sa odovzdali realite väčšej než my sami, než je naša schopnosť ju pochopiť.

Sme ako učenici na tomto člne: očakávame, že Kristus bude konať podľa našich predstáv o tom, ako by to bolo treba robiť: bojovník Mesiáš vykopáva vnútornosti z Rimanov. Svoju predstavu tejto stratégie dostatočne ukázal v Getsemanskej záhrade a na Kalvárii, keď sa nechal priam roztrhať na krvavú kašu s vedomím, že je to stále On, ktorý to má pod kontrolou a že On bude mať posledné slovo, pretože je jednoducho Prvé a Posledné a jediné Slovo. Cirkev žije Jeho život, a to znamená, že prežíva Jeho Umučenie: aj ona – aspoň občas – bude krvavou kašou umierajúc vo svojom ponížení, ale v tomto stave nezostane navždy.

Príkladov z histórie je neúrekom. Často sa spomína ariánska kríza, ktorá by sa nemala odsúvať do úzadia, pretože je nesmierne dôležitá pre problémy, ktorým čelíme. Človek, ktorý sa narodil okolo roku 325 a zomrel okolo roku 400, *celý svoj život* prežil v tieni arianizmu, v Cirkvi, v ktorej drvivá väčšina biskupov boli heretici alebo zbabelci, a v ktorej tých pár dobrých biskupov bolo štvaných z miesta na miesto a kde aj pápeži boli neschopní alebo skompromitovaní. Pápež exkomunikoval svätého Atanáza, najväčšieho vyznávača svojej doby!

Ako ukazuje Newman, boli to veriaci laici, ktorí zachovali Vieru. Sťažovali sa azda, že Ježiš, Boží Syn – Ten, ktorého kráľovské božstvo vyznávali – spí v ich člne? Niektorí možno áno (žalmy obsahujú množstvo sťažností, ktoré môžu byť formou modlitby!), ale viera prežila, pretože väčšina z nich nestratila odvahu, držala sa bez ohľadu na všetko s vedomím, že nie my to máme v rukách, ale Prozreteľnosť.

Môj hypotetický katolík, ktorý žil v rokoch 325 až 400, musel niekedy utekať na púšť za bohoslužbou, pretože budov katolíckych chrámov sa zmocnili podvodníci. Obdivoval vzácne osobnosti, ako bol svätý Atanáž a svätý Hiláriu, ale vedel, že ich protivníci majú obrovskú prevahu. Ani katolík vo štvrtom storočí *nikdy nezažil zdravú funkčnú Cirkev*.

Ani situácia v reformačnom Anglicku nebola príliš odlišná pre katolíkov, ktorí v ňom žili. Muž, ktorý sa narodil za vlády Henricha VIII. a prežil dlhý život, bol svedkom, ako jeho krajina prešla od rímskeho katolicizmu k anglo-katolicizmu, ku kalvinizmu, potom späť ku katolicizmu a nakoniec k anglikanizmu. Politici, s výnimkou sv. Tomáša Morusa boli spoluvinníkmi; spoluvinníkmi boli aj biskupi, s výnimkou sv. Jána Fishera.

Anjel Pána. Obraz od Jeana-Francoisa Milleta (1814 – 1875). Zdroj: wikimedia commons.org

Napriek tomu bolo v tomto období množstvo veľkých svätcov a veľa anonymných hrdinov známych iba Bohu, ktorých kríza katapultovala do svätosti. Boli nútení hľadať útočisko v Kristovi, a nie v kniežatách, v smrteľníkoch, na ktorých niet spoľahnúť. Prečo sa to stalo? Prečo to Pán dopustil? Stále nemáme odpovede, ktoré by nás mohli v tomto živote uspokojiť, ale môžeme tiež vidieť Božiu ruku pri práci na ohromných kvetoch svätosti, ktoré zdobili Anglicko, vrátane návratu mučeníctva hodného starorímskej ríše.

Zdá sa mi, že mnohých dnes vedie strach, a to aj strach z rozkladu „hierarchickej“ Cirkvi či strach, že vyjdú najavo nejaké ďalšie nekalé veci. Tento strach vyvoláva alebo aspoň umožňuje naša neschopnosť vidieť celkový obraz alebo namýšľanie si, že toho vidíme dosť na to, aby sme vedeli, že je to iracionálne a škaredé. V každom prípade chceme, aby veci dávali zmysel podľa našej predstavy. Takto Boh veci nerobí – nikdy nerobil a nikdy nebude robiť. Nie nadarmo sa o Ňom hovorí, že je nekonečným tajomstvom. Ako by to inak mohlo byť? Nie je to nejaký obrovský tvor, ktorý nad nami panuje (ako sa to snažil Adamovi a Eve nahovoriť had). Je koreňom všetkého. Je vo všetkom a za všetkým.

„Úlohou kresťanstva nie je poskytovať ľahké odpovede na všetky otázky, ale postupne nás vovádzať do tajomstva. Boh nie je ani tak objektom nášho poznania, ako skôr príčinou nášho posvätného úžasu,“ hovorí Albert Rossi. Rossi tiež zdôrazňuje, o čo sa aj ja teraz opieram, že sa musíme naučiť žiť v situácii, ktorá je nejasná, neistá a nejednoznačná. Dalo by sa dokonca povedať, že je to znak duševného zdravia: schopnosť ísť vpred bez toho, aby sme videli celý obraz; schopnosť nechať veci také, aké sú, bez zúfalstva či zrýchleného dýchania; schopnosť odpočívať pokojne s vedomím toho, čo je podstatné. Rossi to formuluje v troch vyhláseniach: *„Viem, že neviem. Viem, že Kristus to vie. Verím mu.“*

Utrpenie je neplodné bez priateľstva s Ježišom a plodné, keď sme s Ním spojení.

Nebudeme mať a nemôžeme mať zdravé vzťahy s nikým – čiže ani s Cirkvou a jej vodcami, ani s jej členmi – pokiaľ nenadviažeme vzťah s Kristom. Pokiaľ ho nebudeme mať, prevládne vrodenej slabosť, sklon k rozptyľovaniu sa v materiálnych a smrteľných veciach.

Keď nás náš Pán podrobí ohnivej skúške, je to preto, lebo vie, že ju potrebujeme; *tam* sa musíme s Ním stretnúť. Kňaz mi raz povedal v spovednici: *„Miesto, kde ťa to najviac bolí, je miestom, kde sa chce Ježiš s tebou stretnúť. Jeho rany sú tvojím útočiskom: majú moc uzdraviť tvoje rany.“* Neurobia to však, ak budeme pred Ním utekať, trhať si vlasy a pochybovať o tom, či nás miluje, alebo či sa o nás zaujíma. Takto sa izolujeme od *jediného miesta, ktoré je realitou*, od Toho, kto to ako jediný vidí a riadi. **Jediný spôsobom, ako mať pokoj, je byť v Božej prítomnosti, pretože mimo Neho**

nie je pokoj. Naozaj: vôbec nijaký. Ako by aj mohol byť?

Naša identita nie je v tom, aby sme boli katolíci, alebo bránili Cirkev, ale aby sme patrili Kristovi (toto znamená byť „kresťanom“). Áno, patríme do Jeho tela, ale našou základnou identitou je patriť Jemu, byť synom v Synovi, milovaným Otcovým synom. „*Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zalúbenie.*“ Boh to hovorí každému z nás: Ty, ty si môj milovaný syn. Zranené synovstvo a zranené otcovstvo nie je možné uzdraviť mimo Otca a Syna.

„*Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvorí vám!*“ Myslíme si, že svätí sú klamári? Prosili si, hľadali, klopali a dostávali, nachádzali a vchádzali – znovu a znovu, za posledných 2000 rokov (alebo ešte viac, ak do toho zahrnieme svätých Starej zmluvy). **Nechýba nám nič z toho, čo mali oni:** máme to všetko kompletne. Napriek tomu musíme prosiť, hľadať a klopať; ono sa to nedeje automaticky ani náhodou. Deje sa to tak, že sa k Nemu znovu a znovu obraciame.

Naše problémy zvyčajne *nie sú* intelektuálne. Sú to problémy srdca, v strede nášho bytia, nie vo vzdušnom svete pojmov, a teda nie v oblasti apologetiky.

Jednou z príčin psychologického nepokoja je v súčasnosti bojisko sociálnych médií, vírenie názorov polovzdelaných tárajov. Život uprostred tejto sféry môže byť frustrujúci, keď kvôli nemu stratíme svoj pokoj (alebo ho vôbec nedokážeme získať); keď uprednostňuje okamžité, neslýchané a deprimujúce veci pred dlhodobou víziou, nehybnou pravdou, iskrami radosti. V tejto lavíne informácií sme pochovaní zaživa. Dusia nás eskadry poučujúcich mudrlantov. Kresťania, ktorí prepadnú panike a prechádzajú osobnou krízou, majú morálnu povinnosť stiahnuť sa, odstúpiť alebo aspoň zmeniť svoj prístup k médiám.

V žiadnom prípade nie som vzorom cnosti, ale ak by som nezačínal deň bez ohľadu na moju *online* prácu, zahynul by som – duchovne by som vyschol. Snažil som sa postaviť bariéry a hranice. Keď ráno vstanem, skôr než zapnem akékoľvek zariadenie, pomodlím sa *prímu* prečítam si úryvok z Písma; väčšinou idem na svätú omšu, a v priebehu dňa mávam ďalšie prestávky, aby som sa pomodlil tretiu, šiestu alebo deviatu hodinku z breviára (alebo všetky tri, ak to zvládnem), aby som si udržal perspektívu a nestratil pokoj – pretože v opačnom prípade prídem o jediný vzťah, na ktorom skutočne záleží, vzťah s Pánom, od ktorého závisí všetko ostatné.

Brat Vavrínek to nazval „*praktizovanie života v Božej prítomnosti*“. Som v tom nešikovný, ale mám dost skúseností na to, aby som vedel, že bez toho by som zahynul. Táto disciplína modlitby a sviatosti nedovoľuje, aby som stratil rozum.

To je výzva viery, nie? Ježiš hovorí: *Podte a vidte! Vezmi svoj kríž a nasleduj ma. Hľadajte teda najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko dostanete navyše.* O tom je to: On pozýva, nenúti. Sľubuje všetko tomu, kto sa Mu odovzdá. Jediný spôsob, ako zistiť, či má pravdu, je *robiť* to, nasledovať Ho a ochutnať, čo ponúka.

To nie je otrepaná fráza, ale pravda Evanjelia. Iste, môžeme to nazvať skokom viery – ale keď vás prenasledujú divoké šelmy a vy sa rúťte k okraju priepasti, buď ho urobíte v nádeji, že padnete do Božieho náručia, alebo si ľahnete a necháte sa nimi zožrať.

Článok preložený z crisismagazine.com

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/uprostred-krizy-nech-ta-pohyna-viera-nie-strach/>